

og det er ønskeligt at standse dem. Jeg veed ikke, om egentlig sen Lov kan standse dem, men for vor lutheriske Kirke er det mange Gange ønskeligt. Naar f. Ex. Præsten ikke har Kræft til at virke i denne Retning, saa kunde der være en Nabopræst tilstede, der gjerne vilde virke i denne Retning, men jeg troer det vil formenes ham, og det maa især i vor Egn have en sørgelig Virkning. Der er ingen Tvivl om, at, skøndt den religiøse Sands har ligget i Dvale hos os i Almindelighed, er den ganske vist især med at vaagne, men saa ere disse Folk strax ved Haanden for at gribe Byttet, og det bliver et let Bytte, thi de have i Almindelighed megen Hjertelighed ved sig disse Mormoner, og det trænge netop disse stakkels Folk til, som leve i denne dørste, døde. Sløvhedstilstand. Derfor finder jeg det ønskeligt og nødvendigt, at alle de Baand, der hvile paa disse gode Kræfter, som vort Fædreland, som sagt, ikke er fattig paa, kunne blive løste, for at disse gode Kræfter kunne komme til at virke, da har det ikke noget at sige med alle disse Sectister; de ville tage sig af sig selv. Derfor mener og haaber jeg ogsaa, at de høitærede Rigsdagsmænd ville virke, hvad de kunne, for mere Frihed.

Lehmann: Da jeg med udeelt Tilfredshed har modtaget saavel Lovudkastet som dets Motiver, og jeg naturligtvis ikke kan finde mig foranlediget til at gjentage de Grunde, der tale for denne Sag, saalænge disse ikke fra nogen Side angribes, hvortil der, efter min Overbeviisning, ikke er nogen rimelig Udflugt, — saa vilde jeg neppe have fundet mig foranlediget til at udbede mig Ordet, dersom ikke den ærede Cultusminister i Præmisserne til Lovudkastet havde antydet sin omtrentlige Stilling til det hele Hver, han har overtaget fra sin Forgjænger med Hensyn til Organisation af Folkekirken, idet jeg antager, at derved er givet en naturlig Anledning til ogsaa at udtale sig om denne Sagens almindeligere Stilling, forsaavidt det slutter sig til selve Præmisserne. Jeg skal nu i denne Henseende aldeles ikke foregribe det meget vanskelige Spørgsmaal, naar, og paa hvilken Maade der vil være at organisere en lovgivende Magt

for Folkekirken, til hvilken den hele Myndighed med Hensyn til Dogmer, til Ritus, til Liturgi osv. kunde gaae over; men jeg troer dog, at det kun vil understøtte de Ansuelser, der udtales af Ministeriet selv, naar det fra mange Sider kunde gjøres indlysende, at der ikke i den Henseende er en saadan Meningsforskjellighed tilstede, som det efter Udfaldet af den Commission, der i sin Tid var blevet nedsat, kunde synes. Den ærede Cultusminister, og det vistnok med fuldkommen Føie fra sit Standpunkt, henviste til det Tidspunkt, da der i denne Henseende maatte være tilveiebragt større Enighed, inden han vilde troe, at Tiden var kommen for Regjeringen til at gribe ind eller tage Initiativet til Indførelsen af Institutioner, som jo maae antages at være bestemte for en lang Varighed og en rig Virksomhed, og som derfor vistnok ikke bør bygges uden paa en meget solid Grundvold. Jeg troer, at det altsaa i denne Retning vilde være gavnligt, dersom det kunde blive ret klart, — hvad jeg ikke tvivler om, at det er for den ærede Cultusminister personlig, — at det maa betragtes som aldeles isolerede, og altsaa med Hensyn til den hele Opfattelse som lidet værdifulde Meninger, der gaae ud paa, at man nogensinde her i Landet kunde ville gaae ind paa en saadan Organisation som den, der er foreslaaet af en Minoritet i den nævnte Commission. Jeg holder mig overbevist om, at Rigsdagen, som hidtil lykkeligtvis ikke har været kaldet til at gjøre sin Andeel i Lovgivningsmagten gjældende i denne Retning, vilde være meget ilde stedt, dersom dette Tilfælde skulde indtræde, og at den derfor vilde være i høi Grad villig til at overdrage denne sin Myndighed, saasnart der findes en Institution, til hvilken den retligt og fornustigt kan overdrages. Men det forekommer mig dog at være aldeles klart for Enhver, at der aldrig i Verden kunde tænkes paa, at Rigsdagen skulde bortgive det Almindste af sin Myndighed i saa Henseende for at overdrage den til en Forsamling af Biskoper. Det er naturligtvis den ærede Cultusminister forbeholdt at indhente Biskoppernes Erklæringer saa tidt han vil, og det er et reent administrativt Spørgsmaal, som ikke har den mindste Interesse for Trediemænd, om disse Erklæring-